



Urejuje:
J a k o b D i m n i k,
učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani.

Št. II. Ljubljana, 1. rožnika 1895. XXXV. leto.

Vsebina: Deželnemu predsedniku, visokorod. g. baronu Heinu. — S.: Junge-jeva prirodoepisna metoda. — L. Stiasny: Lepopisje na višji stopinji. — Jos. Ciperle: Narodna vzgoja. — A. Likozar: Zelenjadarstvo na šolskem vrtu meseca rožnika. — Listek. — Književnost. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb

Deželnemu predsedniku, .
preblagorodnemu gospodu baronu Heinu in njegovi soprogi
ob zasluženem odlikovanji.

Gesar, preblagi gospod, ki národom vlada ljubeče,
V Tvoje izročil roké prvo v deželi oblast.
Krasno je bilo takrát domovje slovenskega roda,
Bistro njegovo okó zrlo ponosno je v svet.
V sebe sprejela Te je zaupno Ljubljana pred leti,
Ko se razvitka začel širi odpirati pot . . .
Danes? Posezi v teló, kdor moreš in srce iztrgaj —
V hipu prestane ti vir teči po žilah krvi.
Ni li zgodilo takó deželi se Kranjski ob času,
Ko je pomladni nakit lice prirodi obstljal?
Dušo je nje in srce moč strašna pretresla in vrgla
Rodu domačemu kras, bitje in pónos na kup!
Delaj sedaj, ali daj, da vrže obup te na mesto,
Kamor so pale stvarí, ki jih ustvaril je znoj!
Tiho! — Bridák je spomin in reže globoko nam v dušo,
Kakor strupena bi ost segala v žile, mesó . . .
Vstal si, pokazal tedaj, ko grob se odprl je Ljubljani,
Da Ti obstoj nje skrbno k delu Tvoj vabi korak.

Naglo, prepozno sicèr vse delo bi bilo pozneje,
 Kadar odkrila nad njo noè bi svoj temni obraz!
 Naglo! . . . O, delal možak, sin svètle visoke si hiše,
 Da ni umrl siromak v bedi, nesreèi potrt.
 In poleg Tebe gospà soèutno stopila na delo,
 Blaga je srca nje klic v pomoè nesreènim sezval.
 Stokrat več vreden je dar, ki mila ga roka poklanja,
 Solza nanj kane morda, ki jo soèutje rodi . . .
 Slava naj Vama zatò med ljudstvom ostane, saj vredno
 Zna spoštovati vsekdar njega, ki prav mu želi!
 Slava! — O, saj je spoznal presvetli vladar sam vrline,
 Njega je milost zatò vsakemu dala Svoj znak.
 Tega raduje se vsak, ki zna, kaj v potrebi pomoè je,
 Rádosten gleda naprej, kjer nam vstajenja je dan . . .
 Danes pa, ko z razvalin po kruhu vzdihuje ubožec
 In poln hvaležnosti Te zanj zahvaljuje, gospá:
 V srci poštenem gorkó molitev se vzbuja mu tiha,
 Plove iskrena v nebó Vama blaginje prosèè.
 O, naj usliši jo Bog in delu naj da blagoslova,
 Saj plemenito želi, da bi naš dom bil otet! —
 „Tovariš“.

Junge-jeva prirodopisna metoda.

(Za zborovanje novomeškega učiteljskega društva dne 25. svečana 1895 sestavil S.)

(Konec.)

7.) Zakon medsebojne zveze. (Koneksionalni zakon.) Posamezni organi so drug do drugega in vsi od celote odvisni. Korenine rastlinske srkajo hrano ne le zá-se, temveè za ves organizem. Listi in želodec asimilujejo hrano za vse teló. Pluća čistijo kri vsega telesa.

8.) Zakon štedljivosti v porabi prostora in moèi. Štedljivost v porabi prostora kaže nam leža notranjih organov v živalskem telesu. Štedljivost v porabi sil vidimo postavim pri kosteh, ki kot vódi olajšujejo delo. Tudi pnevmacitèta spada semkaj. Votla peresa, traheje, plavni mehur i. dr. razlagajo nam ta zakon.

Lahko bi tem zakonom priklopili še:

9.) Zakon mimikry-je ali zakrivajoèe barve. Živali peščenice so barvane, kakor peščenica sama. Pri nas vidimo v okolici enako barvo pri škrlancu, prepelici, jerebici, kljunaču. Polarske in planinske živali so bele: severni medved, polarska lisica, polarska sova, hermelin, planinski zajec, planinska jerebica. Martinčki in rege spremené v par dneh svojo barvo po novi okolici.